

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 07.06.1995, sp. zn. 2 To 213/95, ECLI:CZ:KSHK:1995:2.TO.213.1995.1

Číslo: 3/1997

Právní věta: Neschopnost pachatele plnit své splatné závazky je jedním ze zákonných znaků skutkové podstaty trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a tr. zák., takže musí být objasněna již v přípravném řízení. Nestane-li se tak, nejsou objasněny základní skutečnosti důležité pro rozhodnutí ve smyslu § 188 odst. 1 písm. e), popř. § 314c odst. 1 písm. c) tr. ř. a soud takovou věc vrátí podle citovaných ustanovení k došetření státnímu zástupci.

Soud: Krajský soud v Hradci Králové

Datum rozhodnutí: 07.06.1995

Spisová značka: 2 To 213/95

Číslo rozhodnutí: 3

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Zvýhodňování věřitele

Předpisy: 140/1961 Sb. § 256a

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Hradci Králové zamítl stížnost okresního státního zástupce v Semilech podanou proti usnesení Okresního soudu v Semilech ze dne 28. 4. 1995 sp. zn.. 2 T 120/94.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením rozhodl Okresní soud v Semilech v trestní věci obviněného M. V. tak, že se podle § 314c odst. 1 písm. c) tr. ř. vrací věc státnímu zástupci k došetření.

Své rozhodnutí odůvodnil tím, že okresní státní zástupce v Semilech podal obžalobu na M. V. pro trestný čin zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1 tr. zák., kterého se měl dopustit tím, že v průběhu roku 1992, kdy působil jako soukromý podnikatel a měl pronajatý stánek s ovocem a zeleninou v Semilech Podmoklicích, v období měsíců květen až srpen 1992 přednostně uhrazoval pohledávky za odebrané zboží v celkové částce 42 240,60 Kč, přičemž E. H. včas a řádně uhradil všechny její pohledávky přesto, že v tomto období svým dalším dodavatelům, a to firmě M. a s. p. P. Hradec Králové závod Malý Rohozec ve stanoveném termínu neuhradil fakturu v celkové výši 20 760 Kč, tedy že jako dlužník, který není schopen plnit své splatné závazky, zmařil uspokojení svého věřitele tím, že zvýhodnil jiného věřitele, čímž měl spáchat výše uvedený trestný čin. Ze spisového

materiálu soud prvního stupně zjistil, že obviněný neuhrazoval faktury podle pořadí splatnosti a upřednostňoval faktury E. H., které uhradil, ačkoliv dříve splatné byly faktury firmy M. Nymburk a P. Hradec Králové. Výše popsané jednání samo o sobě však není trestným činem. Tím se stává jediné tehdy, pokud je obviněný v postavení dlužníka, který není schopen plnit své splatné závazky. Jde tedy o dlužníka, který je v úpadku, protože má více věřitelů, a po delší dobu není schopen plnit své splatné závazky. Podle § 1 odst. 3 zák. č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, je fyzická osoba, podnikatel v úpadku i tehdy, jestliže je předlužen. V přípravném řízení nebyly provedeny žádné důkazy, které by objasnily postavení obviněného, čili konkrétního subjektu, tedy dlužníka, který je v úpadku. Bez takových zjištění není možno rozhodnout o vině obviněného žalovaným trestným činem. Sám obviněný k tomu jen uvedl, že v uvedené době mu obchod vázl, ale počítal s tím, že během sezony se situace zlepší. Uvedené tvrzení samo o sobě nestačí pro závěr o úpadku dlužníka. V dané věci je třeba opatřit doklady o hospodaření obviněného, zejména účetní doklady, a teprve po jejich shromáždění posoudit, zda obviněný byl v daném období již předlužen a byl tedy v úpadku. V tomto směru bude také potřebné podrobně vyslechnout obviněného s tím, že pokud se tato skutečnost neprokáže, nemůže se jednat ani o zažalovaný trestný čin.

Proti tomuto usnesení podal v zákonné lhůtě stížnost okresní státní zástupce v Semilech, avšak ke dni rozhodnutí krajského soudu ji písemně nezdůvodnil.

Krajský soud z podnětu podané stížnosti ve smyslu ustanovení § 147 odst. 1 tr. ř. přezkoumal napadené usnesení i řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že stížnost okresního státního zástupce důvodná není.

Podle § 314c odst. 1 písm. c) tr. ř. samosoudce obžalobu předběžně neprojednává, přezkoumá ji však z hledisek uvedených v § 181 odst. 1 a § 186 tr. ř. Samosoudce vrátí podle výsledků přezkoumání obžaloby věc státnímu zástupci k došetření, jestliže v přípravném řízení nebyly objasněny základní skutečnosti důležité pro rozhodnutí o vině. Znění trestního řádu před novelou z roku 1993 bylo stejné (pouze prokurátor byl nahrazen státním zástupcem).

Je nutno pečlivě zvážit, zda zjištěné nedostatky jsou tak závažné a základní, jak má na mysli trestní řád. Krajský soud sdílí názor soudu prvního stupně na to, že v přípravném řízení nebyly zjištěny základní skutečnosti důležité pro rozhodnutí o vině. Znaky skutkové podstaty trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1 tr. zák. naplní ten, kdo jako dlužník, který není schopen plnit své splatné závazky, zmaří byť i jen částečně uspokojení svého věřitele tím, že zvýhodní jiného věřitele. Neschopnost plnit své splatné závazky je tedy jedním ze znaků skutkové podstaty uvedeného trestného činu, která musí být řádně dokazována již v přípravném řízení ve smyslu § 89 tr. ř. Krajský soud tedy shledal základní vady v objasnění věci, které je třeba odstranit v rámci došetření. Shledal, že základní skutečnosti pro rozhodnutí shromážděny nebyly. Důkazy dosud provedené nepostačují pro podání obžaloby na obviněného M. V.

V dané věci, pokud jde o potřebu provedení dalších důkazů, přichází v úvahu nejen opatřit doklady o hospodaření obviněného, včetně účetních dokladů, a ty vyhodnotit v souvislosti s tím, zda obviněný nebyl schopen plnit své splatné závazky, jak je správně uváděno soudem prvního stupně, ale budou-li to vyžadovat okolnosti případu, přichází v úvahu zpracovat znalecké posudky z oboru ekonomiky, odvětví dodavatelsko-odběratelských vztahů, a z oboru ekonomiky, odvětví účetní evidence, které by ze svých specifických úhlů pohledu mohly zkoumat a umožnit vyhodnocení obchodní činnosti obviněného právě z hlediska naplnění všech znaků skutkové podstaty trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1 tr. zák., včetně znaku „není schopen plnit své splatné závazky“. Stejná pozornost při dokazování musí být věnována i skutečnosti, že obviněný, aby došlo k naplnění znaků uvedené skutkové podstaty trestného činu, musí být částečně zmařit uspokojení svého věřitele tím, že zvýhodní jiného věřitele. Uvedené otázce, tj. zda došlo ke „zmaření“, však v přípravném řízení nebyla věnována z hlediska dokazování žádná pozornost.